

skrivning til Orlogs, som enhver Borger ved at eje en Fiskerbaad vilde udsætte sig og sine Sønner for. Købmændene var kun Kommissionærer for de store Aalborgerkøbmænd, for dem indkøbte de Landsdelens Korn, og hos dem tog de deres faa Varer hjem. Det eneste Erhverv, der trivedes, var Brændevinsbrændingen. Uagtet der kun var 200 Familier i Byen, brændtes og fælbødes Brændevin af 44 Næringsdrivende; der skal i alt have været 70 Brændevinskedler i Thisted. Der var ingen Havn, og Løgstør Grunde var saa tilsandede, at Sejladens østerud ad Limfjorden kun kunde drives med meget smaa Skuder.

Det var Gennembruddene paa Aggertangen, der aabnede nye Muligheder. Medens Skudehandelen med Norge og England tidligere var foregaaet fra Thy som fra Vendsyssel med smaa Skuder fra Vesterhavslejerne, begyndte man i 1840 at anlægge en Havn ved Thisted, at bygge

særlige Skibe, der kunde løbe ud gennem Aggerkanalen og senere Thyborøn Kanal, til

Kulhandelen paa England og Kornhandelen paa Norge. Senere kom Jærnbanen. Og Byen er nu i jævn, om end noget langsom Vækst. Det er saa godt som udelukkende en Oplandsby, levende af Handel med det frugtbare Thy, hvor den ingen Bykonkurrenter har, men hvor Landbefolkningen, især i de noget fjærnere Egne, fra gammel Tid af er vant til at forsyne sig selv. Alligevel er der nok tilbage til at gøre Thisted til en solid og fornøjet Handelsby.

Men der er sikkert ingen af vore større Byer, der saa lidt er Industriby som Thisted. Staar man oppe paa Bakken mod Øst og ser ind over Byen, som den ligger tæt sammenbygget med sine mange Smaatorve og sine krinklede Gader paa den smalle Strimmel mellem Fjorden og Bakkerne og lidt op ad disse, rager der op over den kun Kirkens hvide Taarn med de trekantede Gavle og det blytækte Spir. Derimod ikke de mange Fabriksskorstene, der ellers groer op rundt i vore Byer. Den har de Haandværkere, der behøves til Oplandskundernes Forsyning, og den Hjemmeindustri, som enhver By har, Jærnstøberi, Bryggeri og sligt, men den har intet af den store Industri. Dertil ligger den for afsides, den har ondt ved at tilføre sig Storindustriens daglige Brød, Kullene og Metallerne.

2. NORDTHY OG VESTER HANHERRED. Adam af Bremen, der gæstede Svend Estridsen og hos ham fik Efterretninger om Danernes Land og deres Bedrifter, fortæller i fjerde Bog af sit Værk om de Hamburger Ærkebispens Historie, at Thy ligesom Vendsyssel var en Ø. Havet er altsaa paa Aggertangens Plads strømmet ind i Fjorden, og ogsaa oppe i Hanherrederne har der været frit Udløb fra Fjorden til det aabne Hav. Men Thy har været mere end én Ø, det har været en hel Øflokk, hvor Havet har bugtet og krummet sig mellem Holmene. Alene Navnene siger det: Hanstholmen, Østholmen. Og følger man Landevejen fra Thisted ad Bjærget til, den gamle Hovedlandevej mellem Thy og Aalborg, hvor den gule Postvogn gik før Fjerridslevbanens Anlæg, faar man snart Syn for Sagen. Lidt norden for Skovsted falder Vejen ret brat, og fortsættes et godt Stykke uden om Lønnerup

Fjord over ganske flade, aldeles jævne Enge forbi Bromølle. Man gaar paa Bunden af en gammel Havarm, der fra den nuværende Lønnerupfjord

strakte sig langs Storaas op til Tved. Der delte den sig i to Arme, en østen om Hanstholmen, der mod Nord over Vigsø gik ud til Vigsøbugt, og en sønden om Hanstholmen mod Vest til Havet. Helt ude paa Hanstholmens vesterste Del ligger endnu

Fig. 42. J. P. Jacobsens Fædrenegaard.

en Gaard, Baadsgaard, der har Navn af, at derfra var der Overfart til det egentlige Thy. I de Kær og Enge, der strækker sig over de gamle Havarme, finder man Rav og Østersskaller, man har fundet et gammelt Skibssanker og andet, der minder om Sejlad. Overalt staar Holmene med næsten lodrette Skrænter ned mod de tidligere Vandveje, medens deres Overflade danner ret jævne Højflader.

Fortsætter man sin Vej fra Bromølle, stiger man op paa Østholmen, der omfatter de tre Sogne, Østerild, Hundstrup og Hjørdemaal. Her ligger en af Thys anseeligste Herregaarde, Kjølbygaard. Den er bygget i Midten af det 18de Aarh. af Justitiarius i Højesteret, Villum Berregaard, der havde arvet den efter sin Fader Borgmester Enevold Berregaard, som var blevet adlet og havde faaet Gaarden oprettet til et Stamhus. Det er den ny Slægt, det ny Folkelag, der følger efter de gamle Gaardbyggere, den gamle danske Adel. Det er Enevældens Embedsmænd, der nu har Magten og Æren og Pengene; de køber de